

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 *

The Development of Creative Writing Skill Exercise by Using Local Information for the Fourth Grade Students

จันทร์เพ็ญ วิเศษสิงห์ (Janpen Wisessing)**

มาเรียม นิลพันธุ์ (Maream Nillapun)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) พัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) ทดลองจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 4) ประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ประกอบด้วย 4.1) ประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น 4.2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม(พุทธประชาอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 40 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 เป็นเวลา 16 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4) แบบประเมินความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากหนังสือเล่มเล็ก 5) แบบสอบถามความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

* บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย

The purpose of this article was to publish research.

** นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร , เบอร์โทร 098-248-4269 e-mail : Kruidjanpen@gmail.com

Student for the Degree Master of Education Program in Curriculum and Supervision Department of Curriculum and Instruction Silpakorn University, Tel 098-248-4269 e-mail : Kruidjanpen@gmail.com

*** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ สาขาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Thesis advisor: Asst.prof. Maream Nillapun. Program in Curriculum and Supervision Department of Curriculum and Instruction Silpakorn University.

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและต้องการให้จัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เกี่ยวกับสถานที่สำคัญที่อยู่ในใกล้บริเวณโรงเรียน ประวัติความเป็นมาของวัด พิธีกรรมโบราณของวัดไผ่ล้อม วิถีชีวิตของผู้คนที่สร้างอาชีพในตลาดปทุมมงคล 2) ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะประกอบด้วย 1) ชื่อเรื่อง 2) คำนำ 3) คำชี้แจง 4) มาตรฐานตัวชี้วัด 5) แบบทดสอบก่อนเรียน 6) แบบฝึกทักษะ จำนวน 3 เรื่อง เล่าขานตำนานวัดไผ่ล้อม นำมาพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ แวะสักกนิมิตตลาดปทุมมงคล 7) แบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพ 82.74/82.63 3) ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียน สามารถเขียนสะกดคำ แต่งประโยค และเขียนเรื่องเชิงสร้างสรรค์จากข้อมูลท้องถิ่น 4) ผลการประเมินและปรับปรุงแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น พบว่า 1) นักเรียนมีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากหนังสือเล่มเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด 2) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

Abstract

The purposes of this research were to: 1. study the fundamental data for the development of creative writing skill exercise by using local information for the fourth grade students, 2. develop and determine the efficiency of creative writing skill exercise by using local information for the fourth grade students to meet the selected efficient standard criterion of 80/80, 3. try out the creative writing skill exercise by using local information for the fourth grade students, and 4. evaluate creative writing skill by using local information on the following; 4.1. evaluate creative writing skill by using local information before and after learning with creative writing skill exercise by using local information, and 4.2. study students' opinion toward learning with creative writing skill exercise by using local information. The samples comprised 40 fourth grade students at Watpailom (Poonprachaupatam) School during the second semester of the academic year 2015 for 16 hours. Research instruments consisted of creative writing skill exercise by using local information, lesson plans, a creative writing skill test, creative writing assessment forms from small book, and questionnaire. The data were analyzed by mean, standard deviation, t-test dependent and content analysis.

The results were as follow: 1) The results of study fundamental data found that students and stakeholders were considered to be importance learning with the creative writing skill exercise by using local information about the important places near the school,

such as history of Watpailom and ancient rites of Watpailom including the life style of people at Pathommongkol market. 2) The result of development creative writing skill exercise by using local information consist of; 1)The title, 2)Preface, 3)explanation, 4) standard indicator, 5) pre-test, 6) the three skill exercises, Laokhantamnanwatpailom, Nomnumpiteegumsaksit, Waesaknidtaladpathommongkol, 7) post-test. The efficiency of the skill exercise was 82.74/82.63 3) The result of learning with creative writing skill exercise by using local information for the fourth grade students found that the students interested in learning and able to spell writing, make sentences, and write creative story from local information. 4) The result of evaluation and improvement the creative writing skill exercise by using local information found that 1) the creative writing skill of students after learning were significantly higher than before learning at 0.05 level and creative writing skill from a small book was at the highest level, 2) The students' opinion toward learning with creative writing skill exercise by using local information was at a high level.

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างมากสำหรับคนไทยในปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าของโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์ต่างๆ ทั้งทางด้านสารสนเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ ย่อมมีผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก เพื่อที่จะพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศที่เจริญแล้วนั้น คนในชาติต้องมี “การศึกษา” เพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในด้านความคิดค้น นำความรู้มาใช้และด้านเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีการพัฒนาตลอดเวลาพร้อมสร้างคุณธรรมในตัวเอง ดังพระบรมราโชวาทตอนหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ความว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวก ราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนรวดเร็ว” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 17) ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552–2559) มีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทร ต่อกัน (แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2552–2559, 2552 : ออนไลน์)

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็น

สื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสวนให้คงอยู่คู่ชาติต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:1)

ภาษาไทย มีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อ สื่อสารและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ การเรียนการสอนภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามควรแก่วัย เห็นคุณค่าของภาษา สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารความคิด ความเข้าใจ รักการอ่านแสวงหาความรู้และมีเหตุผล (สายัณห์ ผาน้อย และคณะ , 2553:15)

นอกจากนั้นจะเห็นได้ชัดในการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปัจจุบันได้จัดวิชาภาษาไทยไว้ในกลุ่มแรกเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานทางความคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม(พูลประชาอุปถัมภ์) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะและความสามารถด้านภาษาในการเขียนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพราะผู้เรียนขาดทักษะในการฝึกหัดเกี่ยวกับการเขียน เช่น ขาดความรู้และความคิดในเรื่องที่จะเขียน การใช้ถ้อยคำ สำนวนและการเรียบเรียงประโยค เขียนวกไปวนมา ขาดเนื้อหาใจความสำคัญ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการเขียน

ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากปัญหาการเขียนสะกดคำ และอาจเป็นเพราะนักเรียนไม่มีแนวคิดที่จะเขียนจึงมักจะเขียนเป็นข้อความสั้นๆ ไม่กี่ประโยค เท่านั้น ขาดจินตนาการ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน(NT) ความสามารถด้านภาษา ตัวชี้วัด การสื่อสารความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างปีการศึกษา 2555-2557 ของโรงเรียนวัดไผ่ล้อม(พูลประชาอุปถัมภ์) โดยในปีการศึกษา 2555 ได้คะแนนเฉลี่ย 0.93 จากคะแนนเต็ม 2 คะแนน ปีการศึกษา 2556 ได้คะแนนเฉลี่ย 1.50 จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน และปีการศึกษา 2557 ได้คะแนนเฉลี่ย 3.06 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน ส่งผลให้คะแนนความสามารถด้านภาษา ตัวชี้วัด การสื่อสารความคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555-2557 ในภาพรวมผลการประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต่ำ ซึ่งปัญหานี้ควรได้รับการแก้ไขและส่งเสริมให้นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้เพราะทักษะการเขียนและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ทักษะทางภาษาไทยที่จำเป็นหากไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขก็จะส่งผลต่อการศึกษาในรายวิชาภาษาไทยและในรายวิชาอื่นๆของนักเรียน ทั้งในระดับโรงเรียนและระดับชาติต่อไป

ปัจจุบัน ครูตลอดจนนักการศึกษาเห็นความสำคัญของการเขียนและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน และได้มีการวิจัยเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวไว้หลายวิธี เช่น การใช้แบบฝึก การใช้ชุดการสอน การใช้วิธีสอนแบบต่างๆ ซึ่งวิธีการหนึ่งที่มีการค้นคว้าวิจัย และผลการวิจัยพบว่าสามารถแก้ปัญหการเรียนรู้คำศัพท์ได้วิธีหนึ่งคือ การใช้แบบฝึกเสริมทักษะ ดังที่ อุดลย์ ภูปลั้ม (2539 : 24-25) กล่าวว่า การเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น จดจำเนื้อหาและคำศัพท์ต่างๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานในการเรียน และ รวน์ทรี (Rowntree 1992 : 234) กล่าวว่าแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสิ่งที่เข้าถึงง่าย มีฉะนั้นผู้เรียนบางคนอาจจะไม่สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการเรียนได้ มีความยืดหยุ่น บทเรียนประกอบไปด้วยสื่อหลายรูปแบบซึ่งให้ในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการจะเรียน และผู้เรียนสามารถประเมินผลความก้าวหน้าของตนเองได้

ในการจัดการเรียนรู้ครูต้องหมั่นศึกษาเทคนิค วิธีใหม่ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดและจินตนาการเพื่อที่จะได้ถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ การจัดสภาพแวดล้อมหรือการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ประสบความสำเร็จเพราะช่วยกระตุ้นความสนใจความอยากรู้อยากเห็น ความฉับไวของเด็กแต่ละระดับโดยคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ 1) บรรยากาศด้านกายภาพ เช่น มีแหล่งเรียนรู้หลากหลาย มีต้นไม้ดอกไม้ประดับ สัตว์เลี้ยง เพื่อให้เด็กเรียนรู้ธรรมชาติ 2) บรรยากาศด้านสมอง เช่น มีกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน หรือสื่อนวัตกรรมที่ทำลายและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดในแบบต่างๆ และ 3) บรรยากาศด้านอารมณ์ ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดเพราะครูเป็นผู้จัดบรรยากาศให้เหมาะสมกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เช่น ให้ความไว้วางใจ ให้คำชมเชย ให้นักเรียนมีส่วนร่วมและสนับสนุนความคิดของเด็ก (สุวิทย์ มูลคำ, 2550:33-35) ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงมีความเชื่อมั่นว่าแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จะเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นโดยนำเรื่องราวเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นที่อยู่ใกล้บริเวณโรงเรียนมาเป็นเนื้อหาสาระในการสร้างแบบฝึกประกอบด้วยสถานที่สำคัญในท้องถิ่น ชุมชนใกล้ล้อม สำหรับการสร้างแบบฝึกทักษะได้จัดให้มีรูปแบบและเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียนที่จะช่วยในการพัฒนาผลการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. เพื่อประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ในประเด็นดังต่อไปนี้
 - 4.1 เพื่อประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น
 - 4.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น

วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (The One Group Pretest-Posttest Design)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม(พลประชาอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 40 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น และตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research) : การศึกษาความต้องการและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ตำรา เอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านแบบฝึกทักษะ และ ผู้รู้ท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development) : การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย 1) ชื่อเรื่อง 2) คำนำ 3) คำชี้แจง 4) มาตรฐานตัวชี้วัด 5) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียน 6) แบบฝึกทักษะ จำนวน 3 เรื่อง เรื่องที่ 1 เล่าขานตำนานวัดไผ่ล้อม เรื่องที่ 2 น้อมนำพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ เรื่องที่ 3 แวะสักกนิคตลาดปฐมมงคล 7) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียน เสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญโดย หาค่า IOC และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าประสิทธิภาพก่อนนำไปจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research) : การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ ก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียน จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 3 แผน โดยในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 จัดการเรียนรู้แบบ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป และในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 จัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานปฏิบัติ (TBL) และนักเรียนทำแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียน แล้วนักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะผู้วิจัยให้นักเรียนทำหนังสือเล่มเล็กแนะนำท้องถิ่นชุมชนไผ่ล้อม

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development) : การประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและเพื่อสรุปผลการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ประเมินผลทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น 2) ประเมินความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากหนังสือเล่มเล็ก หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น โดยใช้แบบประเมินความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากหนังสือเล่มเล็ก 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เกี่ยวกับด้าน

เนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านระยะเวลา และด้านประโยชน์ที่ได้รับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษา

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการให้จัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับสถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้บริเวณโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พุลประชาอุปถัมภ์) ได้แก่ วัดไผ่ล้อม เรื่องราวประวัติความเป็นมาของวัดไผ่ล้อม และพิธีกรรมโบราณของวัดไผ่ล้อม รวมไปถึงวิถีชีวิตของผู้คนที่สร้างอาชีพในตลาดปทุมมงคล

2. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ พบว่า ได้แบบฝึกทักษะ ประกอบไปด้วย 1) ชื่อเรื่อง 2) คำนำ 3) คำชี้แจง 4) มาตรฐานตัวชี้วัด 5) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียน 6) แบบฝึกทักษะ จำนวน 3 เรื่อง เรื่องที่ 1 เล่าขานตำนานวัดไผ่ล้อม เรื่องที่ 2 น้อมนำพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ เรื่องที่ 3 แวะสักกิตตลาดปทุมมงคล 7) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียน ซึ่งแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพ 82.74/82.63 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ

การทดสอบ	จำนวน(คน)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ประสิทธิภาพ
กระบวนการ(E_1)	39	30	24.65	0.02	82.18
ผลลัพธ์(E_2)	39	20	16.33	2.00	82.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลคะแนนระหว่างเรียน (E_1) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 24.65 และ ผลคะแนนหลังเรียน (E_2) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 16.33 แสดงว่า การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 82.18 / 82.05 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

3. ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียน สามารถเขียนสะกดคำ แต่งประโยค และเขียนเรื่องเชิงสร้างสรรค์จากข้อมูลท้องถิ่น

4. ผลการประเมินแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีดังนี้

4.1 ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น

ผลการประเมินทักษะ	จำนวนนักเรียน (n)	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig.
คะแนนก่อนเรียน	40	20	12.83	1.54	25.67*	.000
คะแนนหลังเรียน	40	20	16.53	1.40		

*มีระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนการทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่จัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 16.53 , S.D. = 1.40) สูงวก่ก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 12.83 , S.D. = 1.54) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

และพบว่าความสามารถของทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากหนังสือเล่มเล็ก หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากหนังสือเล่มเล็ก หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับคุณภาพ
ด้านทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์	10	9.50	ดีมาก
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	4.67	ดีมาก
รวม	15	14.17	ดีมาก

จากตารางที่ 3 สรุปการประเมินความสามารถทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากหนังสือเล่มเล็ก หลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น พบว่านักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากหนังสือเล่มเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ =14.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 9.50 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 14.17

4.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านเนื้อหา	4.63	0.20	มากที่สุด	2
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.50	0.19	มาก	3
ด้านระยะเวลา	4.00	0.07	มาก	4
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.68	0.15	มากที่สุด	1
รวม	4.45	0.06	มาก	

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45, S.D = 0.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ระดับมากที่สุด ในด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.68, S.D = 0.15$) และน้อยที่สุดในด้านระยะเวลา ($\bar{X} = 4.00, S.D = 0.07$)

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการให้มีการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำและกำหนดเนื้อหาสาระในแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พุทธประชาอุปถัมภ์) โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นตัวกำหนดเนื้อหาและรูปแบบในแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น คือ หน่วยการเรียนรู้ ใผ่ล้อมท้องถิ่นของเรา ทั้งหมด 3 เรื่อง ซึ่งประกอบด้วย แบบฝึกทักษะ เรื่องที่ 1 เล่าขานตำนานวัดไผ่ล้อม (มาตราแม่ ก กา และมาตราตัวสะกด) เรื่องที่ 2 น้อมนำพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (ประโยค) เรื่องที่ 3 แวะสักกิตลาดปฐมมงคล (การเขียนเชิงสร้างสรรค์) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 4) มีหลักการที่สำคัญคือ 1) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล 2) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น 3) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน

2551(กระทรวงศึกษาธิการ , 2551: 5) ดังนี้ 1) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต 2) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มี 1 เล่ม ประกอบไปด้วย 1) ชื่อเรื่อง 2) คำนำ 3) คำชี้แจง 4) มาตรฐานตัวชี้วัด 5) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียน 6) แบบฝึกทักษะ จำนวน 3 เรื่อง เรื่องที่ 1 เล่าขานตำนานวัดไผ่ล้อม เรื่องที่ 2 น้อมนำพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ เรื่องที่ 3 เวะสักกิดตลาดปทุมมวงคล 7) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียน

ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

ขั้นตอนที่ 1 คือ ศึกษาความต้องการและข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1) วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พุลประชาอุปถัมภ์) หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน และสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา 2) ศึกษาเอกสารตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ 3) ศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหาของแบบฝึกทักษะ 4) ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พุลประชาอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านแบบฝึกทักษะ จำนวน 1 คน เพื่อให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะในเรื่องเนื้อหา รูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และการประเมินผล 5) ศึกษาข้อมูลท้องถิ่นโดยการสัมภาษณ์สนทนากลุ่มหาความรู้จากผู้รู้ท้องถิ่นจำนวน 2 คนเพื่อให้ทราบความคิดเห็นและขอข่ายเนื้อหาที่ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 คือ การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1) พัฒนาแบบฝึกฉบับร่าง 2) ตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกทักษะและหาค่า IOC3) ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกทักษะ 4) หาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ E_1 / E_2 5) หาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม Field Tryout

ขั้นตอนที่ 3 คือ 1) ทดสอบทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ 2) นำแบบฝึกไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1โรงเรียนวัดไผ่ล้อม(พุลประชาอุปถัมภ์) สพ.นครปฐม เขต 1 ภาคเรียนที่ 2/2558 จำนวน 40 คน 3) ทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ 4) หาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกทักษะ คือ 1) ประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 2) ประเมินความคิดเห็นของนักเรียนโดยการสอบถามความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ซีลส์ และ กลาสโกว์(Seels and Glasgow,1990:3) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล(Analysis) 2) สร้างหรือออกแบบ (Design) 3) พัฒนาเครื่องมือ (Development) 4) ทดลองใช้เครื่องมือ (Implementation) 5) ประเมินผล (Evaluation) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544 : 14) ซึ่งได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาแบบฝึกดังนี้

1) วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ศึกษารายละเอียดในหลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาจุดประสงค์และกิจกรรม 3) พิจารณาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อ 1 โดยการสร้างแบบฝึกและเลือกเนื้อหาในส่วนที่จะสร้างแบบฝึกนั้นว่าจะทำเรื่องใดบ้างกำหนดเป็นโครงเรื่องไว้ 4) ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกจากเอกสารตัวอย่าง 5) ออกแบบชุดฝึกแต่ละชุดให้มีรูปแบบที่หลากหลายน่าสนใจ 6) ลงมือสร้างแบบฝึกในแต่ละชุดพร้อมทั้งข้อสอบก่อนและหลังเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ 7) ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 8) นำไปทดลองใช้แล้วบันทึกผลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง 9) ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 10) นำไปใช้จริงและเผยแพร่ต่อไป

ชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ (2540:101-102) กล่าวว่า การทดสอบหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทำได้โดย 1) แบบรายบุคคล (Individual Tryout) นำแบบฝึกไปทดลองใช้กับนักเรียนเพียง 1-2 คน ซึ่งมีระดับความรู้แตกต่างกันแล้ว นำมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข 2) แบบกลุ่มย่อย (Small Group Tryout) นำแบบฝึกที่ปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองแบบรายบุคคลไปทดลองใช้กับนักเรียน 6-10 คน ซึ่งระดับความรู้แตกต่างกัน แล้วนำมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น 3) แบบภาคสนาม (Field Tryout) นำแบบฝึกที่ผ่านขั้นการทดลองแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มย่อยและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน 30-100 คน แล้วนำมาคำนวณหาประสิทธิภาพเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หากการทดลองในภาคสนามมีค่า E_1 และ E_2 ไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จะต้องปรับปรุงแบบฝึกด้วยตนเองและทดสอบหาประสิทธิภาพซ้ำอีก

ในกรณีที่มีประสิทธิภาพที่สร้างไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากมีตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ เช่น ความพร้อมของนักเรียน บทบาทของครูผู้สอน ความเชี่ยวชาญในการใช้แบบฝึก เป็นต้น จะมีการกำหนดระดับค่าความคลาดเคลื่อนในการยอมรับ หรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพของแบบฝึกไว้ร้อยละ 2.5 เกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึก กำหนดไว้ 3 ระดับ คือ 1) สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 2.5 ขึ้นไป 2) เท่ากับเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกสูงกว่า หรือเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่เกินร้อยละ 2.5 3) ต่ำกว่าเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกต่ำกว่า เกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ถือว่าแบบฝึกยังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

3. ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียน สามารถเขียนสะกดคำ แต่งประโยค และเขียนเรื่องเชิงสร้างสรรค์จากข้อมูลท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยในแบบฝึกทักษะมีรูปภาพและสีสันที่สร้างความสนใจ เช่น รูปภาพพิธีกรรมโบราณของวัดไผ่ล้อม เช่น พิธีอาบน้ำคนเทญ พิธีขอขมากรรม พิธีทิ้งกระจาด ภาพหลวงพ่อบุญ ภาพภายในวัดไผ่ล้อม เช่น โบสถ์ และภาพในตลาดปทุมมวงคล เช่น รูปภาพวิถีชีวิตการค้าขาย

ผักผลไม้ สินค้าที่อยู่ในตลาดปทุมมวงคล พ่อค้าแม่ค้า และรูปภาพผู้คนที่มาซื้อสินค้าที่ตลาดปทุมมวงคล ช่วยกระตุ้นความสนใจและการเรียนรู้ของนักเรียน

เลวิน (Lewin,1890-1947) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากสิ่งเร้าซึ่งสอดคล้องกับ กิลฟอร์ด (Guilford,1967) ที่กล่าวว่า วัตถุข้อมูล ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ภาษาหรือพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการอ่าน การฟังและการดูและการสัมผัสทั้งคำถาม ประเด็น ปัญหาหรือข้อมูล สถานการณ์ที่ขัดแย้งหรือคลุมเครือจะเป็นสิ่งที่ดีในการกระตุ้นให้เกิดการคิดที่ดีอีกด้วย และเนื้อหาในแบบฝึกทักษะที่เป็นสื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น ประวัติของวัดไผ่ล้อมและประวัติหลวงพ่อพลู พิธีกรรมโบราณของวัดไผ่ล้อม และ เรื่องราวการประกอบอาชีพของผู้คนในตลาดปทุมมวงคล ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2542 (2542 : บทนำ) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้จากแหล่งใกล้ตัวไว้ว่า การที่จะทำให้เด็กเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้นั้นจะต้องเริ่มต้นจากต้นทุนเป็นฐานความรู้ที่นักเรียนมีอยู่เชื่อมโยงไปสู่แหล่งการเรียนรู้ใกล้ตัวในโลกกว้างจากแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวเด็กที่สุดคือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นฉะนั้นบทบาทสำคัญยิ่งของครูคือการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนที่เชื่อมโยงกับท้องถิ่นและเชื่อมโยงสู่ความรู้ที่เป็นสากล ซึ่งสอดคล้องกับชาติรี สำราญ (2545 : 5) กล่าวว่าสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งเป็นวิถีชีวิตเป็นวัฒนธรรมประจำถิ่นเป็นประเพณีเป็นสิ่งของมรดกพื้นบ้านที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆแต่ละท้องถิ่นก็ไม่เหมือนกันซึ่งเยาวชนรุ่นใหม่ต้องเรียนรู้และควรเรียนรู้และกิจกรรมฝึกพัฒนาทักษะในแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ซึ่งมีกิจกรรมพัฒนาทักษะที่หลากหลายรูปแบบไม่ซ้ำกัน เช่น กิจกรรมเรียงลำดับเหตุการณ์ กิจกรรมกำหนดคำนำมาเขียนเรื่อง กิจกรรมสื่อความด้วยคำใหม่ที่หลากหลาย กิจกรรมแต่งเรื่องใหม่จากแนวคิดเดิม กิจกรรมต่อยอดการเขียนจากเค้าโครงเรื่องเดิม กิจกรรมเขียนเรื่องตามจินตนาการด้วยภาษาและความคิดของนักเรียนอย่างอิสระ

กรณีการ์ พวงเกษม (2534 : 39) ได้กำหนดรูปแบบการสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษาไว้ 21 รูปแบบเป็นการจัดลำดับเนื้อหาจากเรื่องง่าย ๆ ที่เป็นพื้นฐานสำคัญ โดยแบบฝึกทักษะได้พัฒนาขึ้นลำดับจากการเขียนเรื่องง่าย ๆ ไปตามลำดับพัฒนาการของการเขียนจนสามารถเขียนเป็นเรื่องราว ตามความคิดจินตนาการของตนเอง จนเกิดความชำนาญ ในแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งใช้ข้อมูลท้องถิ่นชุดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีกิจกรรมฝึกพัฒนาทักษะหลากหลายไม่ซ้ำกัน เพื่อคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและจัดเรียงลำดับจากเรื่องที่ง่ายที่เป็นพื้นฐานสำคัญ แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย แบบฝึกทักษะ จำนวน 3 เรื่อง คือเรื่องที่ 1 เล่าขานตำนานวัดไผ่ล้อม มีเนื้อหาการเกี่ยวกับเขียนสะกดคำในมาตราแม่ ก กา และมาตราตัวสะกดทั้ง 8 มาตรา เรื่องที่ 2 น้อมนำพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแต่งประโยค ลักษณะของประโยค ส่วนประกอบของประโยค ประโยคที่ใช้ในการสื่อสาร เรื่องที่ 3 แวะสักนิตตลาดปทุมมวงคล มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนเรื่องเชิงสร้างสรรค์

กรมวิชาการ(2542 :29-32)ได้เสนอหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึกไว้ ดังนี้ 1) การฝึกหัดการให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมซ้ำๆอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจที่แม่นยำ 2) ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการสร้างแบบฝึก ควรคำนึงว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่ต่างกัันดังนั้น ควรพิจารณาถึงความเหมาะสม คือ ไม่ยากหรือง่ายเกินไปและควรมีหลายรูปแบบ

3)การจูงใจผู้เรียนโดยเริ่มฝึกจากง่ายไปหายากเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน 4) การให้ผู้เรียนทราบผลการทำงานของตน การเฉลยคำตอบให้ทราบเพื่อให้ผู้เรียนทราบผลงานของตนว่าต้องปรับปรุงแก้ไขหรือก้าวหน้าเพียงใด และในส่วนตัวผู้สอนเองก็จะได้ทราบว่า ผู้เรียนคนใดควรจะได้รับความช่วยเหลืออย่างไร และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) และสกินเนอร์ (Skinner) (Hergenhahn and Olson,1993 : 80 -119 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี 2550 : 51 – 58) เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ว่าถ้าบุคคลได้กระทำ หรือฝึกทบทวนสม่ำเสมอก็จะกระทำได้ดีและเกิดเป็นความชำนาญได้

4. ผลการประเมินแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

4.1) ผลการประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นก่อนและหลังการเรียนรู้ พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วย แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแบบฝึกทักษะมีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่มีความสอดคล้องกัน ทั้งทางด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และด้านความคิด โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านจินตนาการแปลกใหม่และสร้างสรรค์ จำนวน 4 คะแนน ด้านการเรียบเรียงประโยค จำนวน 4 คะแนน ด้านการเขียนสะกดคำ จำนวน 2 คะแนน

ผู้วิจัยยังได้กำหนดเกณฑ์การตัดสิน เป็น 3 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิการ์ พวงเกษม (2534:57-58) ได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีดังนี้ 1) ความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา 2) การเรียบเรียงความคิด 3) ความถูกต้องเหมาะสมในการใช้ภาษาโดยแต่ละข้อจะกำหนดเกณฑ์คะแนนออกเป็น 3 ระดับ คือ ดีมาก = 3 ดี = 2 และพอใช้ = 1 และสอดคล้องกับ กรรณิการ์ (2540:200) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินทักษะการเขียนเรื่องในระดับชั้น ป.1-2 ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02 ซึ่งยังไม่เน้นในเรื่องของรูปแบบ ดังนี้ 1) การสื่อความตรงกับภาพ 2) การใช้ภาษาได้เหมาะสม 3) การลำดับความคิดเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ในแต่ละข้อจะกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เป็น 3 = ดี 2= พอใช้ และ 1= ต้องปรับปรุง ซึ่งการผ่านของนักเรียนจะต้องได้คะแนนระดับ 2 ขึ้นไป และอาจจะประเมินในด้านอื่นด้วยก็ได้ เช่น เขียนสะกดคำถูกต้อง ความสะอาดเรียบร้อย เป็นต้น ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑนกร เจริญรักษา (2552:118-120) ที่ว่าผลการประเมินข้างต้นได้ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนมีทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิดา กุลภัทร์แสงทอง (2554) ที่ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น หลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกการเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนเห็นด้วยว่าแบบฝึกช่วยให้นักเรียนมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นกว่าเดิม กิจกรรมของแบบฝึกไม่ยุ่งยาก ซับซ้อนระดับมากที่สุด และนักเรียนมีคุณลักษณะรักความเป็นไทย คือ นักเรียนใช้ภาษาไทย เลขไทย ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพชรรัตน์ ยური (2558:14) ที่ว่า

ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2) ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ ด้านระยะเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด

ซึ่งสอดคล้องกับ อุไรวรรณ อุดมการณ์เกษตร(2556 :136-137) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบชุดฝึกทักษะผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ประกอบชุดฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ ลัดดาวัลย์ พรพนม (2553:89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ อาจียา หลิมกุล (2557:1302) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตที่จัดการเรียนการสอนตามรูปแบบชินเนคติกส์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบชินเนคติกส์โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เกิดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดีขึ้น และเข้าใจเรื่องราวของท้องถิ่นตนเองเพิ่มมากขึ้น เกิดความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตนเอง ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการเขียนอย่างต่อเนื่องจึงควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยข้อมูลท้องถิ่นหรือสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยเพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว

2. จากผลการวิจัยพบว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ควรให้นักเรียนฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอ และมีอิสระในการเขียน ควรใช้คำถามกระตุ้นนักเรียนเพื่อให้เกิดความคิดที่แปลกใหม่ และควรให้กำลังใจเสริมแรงนักเรียนขณะฝึกการเขียนด้วย

3. จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นควรมีสื่อเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ จอโปรเจกเตอร์ เครื่องฉายภาพ ประกอบทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนประเภทอื่น เช่น การเขียนบันทึก การเขียนสรุปความ การเขียนเรียงความ สำหรับกลุ่มการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นต่อไป
2. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะ ด้วยเทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย เช่น การเทคนิคการสอนแบบ จิกซอว์ และเทคนิคระดมสมองประกอบกับเทคนิคแผนภาพความคิด (mind map)

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2540). **แนวทางการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). **กระบวนการเรียนรู้และยุทธศาสตร์การเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์ จำกัด.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2534). **การเขียนเรื่องโดยจินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา
- _____. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2540). “กระบวนการสันนิเวทยาการและระบบสื่อการสอน.” ในเอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษาหน่วยที่1-5 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 101-102. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชาติรี สาราณ. (2545). **ชีวิต ความจริง การเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ทิศนา แหมมณี. (2550). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี สุรสิทธิ์. (2541). **การเขียนเชิงสร้างสรรค์เชิงวารสารศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แสงดาว.
- แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง. (พ.ศ. 2552–2559). เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.kroobannok.com/blog/29674>.
- เพชรรัตน์ ยวีร์. (2558). “การศึกษาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC.” Veridian E-Journal, Silpakorn University 5, 3 (เดือนกันยายน – ธันวาคม) : 14.
- มณฑกร เจริญรักษา. (2552). “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ลัดดาวัลย์ พรพนม. (2553). “เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วนิดา กุลภัทร์แสงทอง. (2554). “การพัฒนาแบบฝึกการเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สายัณห์ ฝาน้อย และคณะ. (2553). การสอนภาษาไทยให้อ่านออกเขียนได้ โดยวิธีแจกลูกสะกดคำ. นนทบุรี: บริษัทสหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2544). การสร้างแบบฝึก. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). กลยุทธ์การสอนคิด(พิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ภาพพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). การเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ท้องถิ่น.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อาจียา หลิมกุล. (2557). “การศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตที่จัดการเรียนการสอนตามรูปแบบซินเนคติกส์.” Veridian E-Journal, Silpakorn University7, 2 (เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม) : 1302.
- อุไรวรรณ อุดมการเกษตร. (2556). “การพัฒนาทักษะการเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบชุดฝึกทักษะ”วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ภาษาต่างประเทศ

- Guildford, JP. (1976). **A Psychometric Approach to Creativity**, John Curtes Gowan,George D.Demo, And E.Paul Terrance., **Creative : Ist Education Implication**, New york : Iden Wileys Son.
- Lewin, Kurt. (1951). “Field. Theory and Leaning” Ind. Cartwright Field Theory Social Science : Selected Theoretical. New York : Harper and Row.
- Rowntree,Derek. (1992). Teaching through Self-Instruction. New York : Kogan Nicholas Publishing.
- Seels, B., and Z.Glasgow. (1990). **Exercises in Instructional Design**. U.S.A. : Merrill Publishing Company.